

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою університету
«29» червня 2023 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Геннадій ПІВНЯК
«29» червня 2023 р.,

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Соціальна антропологія»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	03 Гуманітарні науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	032 Історія та археологія
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ	Бакалавр
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр історії та археології

Уводиться в дію з 01.09.2023 р.

Наказ від 29.06.23 № 1639-Г

Ректор

Олександр АЗІОКОВСЬКИЙ

Дніпро
НТУ «ДП»
2023

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

Центр моніторингу знань та тестування
протокол № 2 від «16» 02 2023 р.

Директор Дуноф — Олександр М.М.
(підпис, ініціали, прізвище)

Відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти
протокол № 2 від «13» 02 2023 р.

Начальник відділу О.О. Зворська
(підпис, ініціали, прізвище)

Навчально-методичний відділ
протокол № 2 від «13» 02 2023 р.

Начальник відділу Ю.О. Заболотна
(підпис, ініціали, прізвище)

Науково-методична комісія спеціальності 032 Історія та археологія
Протокол № 1 від «02» лютого 2023 р.

Голова науково-методичної комісії спеціальності Міф / К.О. Кашчаро /
(підпис, ініціали, прізвище)

Гарант освітньої програми Міф / К.О. Кашчаро /
(підпис, ініціали, прізвище)

Кафедра історії та політичної теорії
Протокол № 3 від «2» 02 2023 р.

Завідувач кафедри Сергій Е.А.
(підпис, ініціали, прізвище)

Директор НН Інституту гуманітарних та
соціальних наук Гриценко С.В.
(підпис, ініціали, прізвище)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Василенко Віталій Олександрович – керівник робочої групи, професор кафедри історії та політичної теорії, доктор історичних наук, гарант освітньої програми

2. Кочергін Ігор Олександрович – член робочої групи, професор кафедри історії та політичної теорії, доктор історичних наук.

3. Первий Геннадій Леонідович – член робочої групи, доцент кафедри історії та політичної теорії, кандидат історичних наук

4. Красильников Дмитро Вадимович – член робочої групи, студент групи гр. 032-19-1

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Борисов Владислав Леонідович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та українознавства Українського державного хіміко-технологічного університету.

2. Рибалка Валентин Григорович – начальник експозиційно-виставкового та видавничого відділу Комунального закладу «Музей спротиву Голодомору» Дніпровської міської ради.

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму «Соціальна антропология» за спеціальністю 032 Історія та археологія підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем, розроблену в НТУ «Дніпровська політехніка»

Освітньо-професійна програма за спеціальністю 032 Історія та археологія першого (бакалаврського) рівня започаткована кафедрою історії та політичної теорії університету «Дніпровська політехніка» у 2018 р. Вона повністю відповідає Стандарту вищої освіти для даної спеціальності, а також вимогам стосовно надання освітніх послуг у сфері вищої освіти. Метою даної програми визначена підготовка кваліфікованих фахівців-істориків, здатних аналізувати та прогнозувати соціальні та культурні процеси в Україні і світі, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері історії та археології в процесі професійної діяльності або навчання.

Як кількість, так і обсяг освітніх компонентів, необхідних для досягнення поставленої у програмі мети, видаються достатніми. Це насамперед стосується тих навчальних дисциплін, які є ключовими для підготовки фахівця-історика («Історія України», «Всесвітня історія», «Нова історія Європи та Америки», «Новітня історія Європи та Америки», «Історія Азії та Африки», «Історія первісного суспільства», «Введення в археологію», «Історіографія та історіософія», «Джерелознавство»).

Вважаю, що рецензована освітньо-професійна програма «Соціальна антропология» забезпечує досягнення необхідних результатів навчання і може бути рекомендована до впровадження в навчальний процес Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та українознавства
Українського державного хіміко-технологічного
університету

В.Л. Борисов

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму “Соціальна антропологія” за спеціальністю 032 “Історія та археологія” підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем, розроблену в НТУ “Дніпровська політехніка”

Освітньо-професійна програма за спеціальністю 032 “Історія та археологія” за першим (бакалаврським) рівнем розроблена на кафедрі історії та політичної теорії університету “Дніпровська політехніка” у 2018 р. і впродовж 5 років реалізації продовжує оновлюватися і вдосконалюватися.

Мету даної освітньо-професійної програми становить підготовка кваліфікованих фахівців-істориків, здатних аналізувати та прогнозувати соціальні і культурні процеси в Україні та світі, розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, характеризовані комплексністю і невизначеністю умов, у сфері історії та археології в процесі професійної діяльності або навчання.

Видається достатньою кількістю освітніх компонентів, необхідних для досягнення поставленої у програмі мети. Зокрема, йдеться про такі навчальні дисципліни, необхідні для підготовки фахового історика, як “Історія України”, “Всесвітня історія”, “Нова історія Європи та Америки”, “Новітня історія Європи та Америки”, “Історія Азії та Африки”, “Історія первісного суспільства”, “Введення в археологію”, “Історіографія та історіософія”, “Джерелознавство”, “Етнологія”, “Історична географія”. На мій погляд, варто було б розглянути можливість перерозподілу обсягу кредитів на користь таких освітніх компонентів програми, як “Архівознавство” та “Музейна справа”.

Вважаю, що зміст рецензованої освітньо-професійної програми забезпечує досягнення очікуваних результатів навчання, а відтак дана програма може бути рекомендована до реалізації в Національному технічному університеті “Дніпровська політехніка”.

Начальник експозиційно-виставкового

та видавничого відділу Комунального закладу

«Музей спротиву Голодомору»

Дніпровської міської ради

В.Г. Рибалка

Підпис Рибалки В.Г. засвідчую.

Заступник директора КЗ «Музей спротиву Голодомору» Дніпро
Александр Сухомлин

ЗМІСТ

ВСТУП	7
1 ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	7
2 ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	11
3 НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
4 РОЗПОДІЛ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ	14
5 РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ПРОГРАМИ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ	17
6 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА	18
7 МАТРИЦІ ВІДПОВІДНОСТІ	20
8 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	25

Вступ

Освітньо-професійна програма розроблена на основі Стандарту вищої освіти підготовки бакалаврів спеціальності 032 Історія та археологія.

Освітньо-професійна програма використовується під час:

- ліцензування спеціальності та акредитації освітньої програми;
- складання навчальних планів;
- формування робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, програм практик, індивідуальних завдань;
- формування індивідуальних навчальних планів студентів;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- атестації бакалаврів спеціальності 032 Історія та археологія;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху;
- зовнішнього контролю якості підготовки фахівців.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в НТУ «ДП»;
- викладачі НТУ «ДП», які здійснюють підготовку бакалаврів спеціальності 032 Історія та археологія;
- екзаменаційна комісія спеціальності 032 Історія та археологія;
- приймальна комісія НТУ «ДП».

Освітньо-професійна програма поширюється на кафедри університету, які беруть участь у підготовці фахівців ступеня бакалавра спеціальності 032 Історія та археологія.

1 ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1.1 Загальна інформація

Повна назва закладу вищої освіти та інститут (факультет)	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Навчально-науковий інститут гуманітарних і соціальних наук
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр історії та археології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Соціальна антропологія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний. Обсяг освітньо-професійної програми 240 кредитів ЄКТС. Термін навчання – на основі повної загальної середньої освіти – 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Акредитація програми в 2023 р. відповідно до Постанови КМУ від 16.03.2022 № 295 «Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачі вищої освіти, в умовах воєнного стану», рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти про

	умовну (відкладену) акредитацію від 16.05.2023 р., № 8(37), номер акредитаційної справи 1390/АС-23, до 16.05.2024 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти. Особливості вступу на ОП визначаються Правилами прийому до Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», що затверджені Вченою радою
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін не може перевищувати 3 роки 10 місяців та/або період акредитації. Освітня програма підлягає перегляду відповідно до змін нормативної бази України в сфері вищої освіти, але не рідше одного разу на рік
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ipt.nmu.org.ua – Інформаційний пакет за спеціальністю. Освітні програми НТУ «ДП»: http://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/science_met_dep/educational_programs/
1.2 Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців з історії, археології та антропології, здатних до самостійної практичної діяльності за рахунок формування у них загальних і професійних компетентностей на основі поєднання освіти і науки, академічної доброчесності та загальнолюдських цінностей і національної ідентичності, забезпечення їхньої інтеграції до міжнародного науково-освітнього простору. Фахівець матиме поглиблені знання теорій та методів гуманітарних і соціальних наук та здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання.	
1.3 Характеристика освітньої програми	
Предметна область	03 Гуманітарні науки / 032 Історія та археологія Освітньо-професійна програма забезпечує навчання і підготовку кваліфікованих фахівців з історії, археології та антропології, які володіють понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперують науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі. Об'єкт вивчення та професійної діяльності: минуле людства, України та інших країн в усіх його проявах. Програма вивчає людину та її соціальне оточення, отже формує знання та вміння в галузі історії, політології та соціальних відносин. Соціальна антропологія передбачає дослідження як історії розвитку людства, так і сучасного суспільства. Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері історії та археології. Теоретичний зміст предметної області: становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому періоді. Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні історичні методи аналізу подій, структур, процесів, культур та персоналій, методи і методики дослідження історичних джерел та археологічних культур, інформаційно-комунікаційні технології. Інструменти та обладнання: програмне забезпечення, мультимедійні

	засоби; системи електронних бібліотек та архівів; автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи; системи опрацювання текстової та графічної інформації.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, академічна. Програма орієнтована на отримання низки професійних компетентностей, що базуються на володінні сучасними теоріями та методами пізнання, засвоєнні та творчій інтерпретації здобутків вітчизняної та світової історичної науки, володінні засобами формування історичної свідомості та історичної культури суспільства на принципах поєднання загальнолюдських цінностей і національної ідентичності.
Основний фокус освітньої програми	Загальна освіта з історії та археології за спеціальністю 032 Історія та археологія в поєднанні з широким спектром гуманітарної освіти. Підготовка фахівців у галузі історичної науки та археології, аналізу та прогнозування соціальних та культурних процесів. Ключові слова: історичний процес, цивілізація, суспільство, соціальна еволюція, етнос, антропологія, культурна спільнота, національна ідентичність.
Особливості програми	Навчальна, навчально-ознайомча, виробнича та передатестаційна практики обов'язкові. Конкурентні переваги програми полягають у набутті компетентностей у галузях історії та археології і широкого спектру гуманітарної освіти. Ці компетентності можуть бути застосовані у широкій сфері викладацької, експертно-аналітичної, консультаційної та громадської діяльності. При розробці освітньої програми використовувався досвід подібних програм Стокгольмського університету, Каунаського університету ім. Вітаутаса Великого, Дніпровського національного університету ім. Олеса Гончара, Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка, Українського католицького університету.
1.4 Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Види економічної діяльності за класифікатором ДК 009: 2010: Секція М: Професійна, наукова та технічна діяльність. Розділ 72. Наукові дослідження та розробки. Група 72.2 – дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук. Розділ 73. Рекламна діяльність і дослідження кон'юнктури ринку. Група 73.2 – дослідження кон'юнктури та виявлення громадської думки. Секція Р. Освіта. Розділ. 85.3 – середня освіта. Клас 85.31 – загальна середня освіта. Секція S. Надання інших видів послуг. Розділ. 94. Діяльність громадських організацій. Група 94.9. – діяльність інших громадських організацій. Класи 94.92 – діяльність політичних організацій, 94.99 – діяльність інших громадських організацій.
Подальше навчання	Можливість навчання за кваліфікаційними рівнями: НРК України – 7, рівень FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
1.5 Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, участь в організації і проведенні конференцій, співробітництво в якості експертів з державними та неурядовими громадськими організаціями.

	Організація циклів лекцій провідних фахівців, українських та зарубіжних експертів у галузі історичних наук, археології, краєзнавства, музейної справи.
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за інституційною шкалою (прохідні бали 60...100).</p> <p>Оцінювання включає весь спектр контрольних процедур у залежності від компетентнісних характеристик (знання, уміння, навички, комунікація, автономія і відповідальність) результатів навчання, досягнення яких контролюється.</p> <p>Результати навчання студента, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікуються та вимірюються під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що корелюються з описами кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій і характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.</p> <p>Підсумковий контроль з навчальних дисциплін здійснюється за результатами поточного контролю або/та оцінюванням виконання комплексної контрольної роботи або/та усних відповідей.</p>
Форма випускної атестації	<p>Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра.</p> <p>Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичні проблеми історії або археології, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>Робота перевіряється на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти університетом.</p> <p>Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні екзаменаційної комісії.</p> <p>Кваліфікаційна робота оприлюднюється в репозиторії університету.</p>
1.6 Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Кадрове забезпечення відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Залучаються експерти у галузі історичних наук, археології, краєзнавства, музейної справи.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає технологічним вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для першого рівня вищої освіти, зафіксованим Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Здобувачі вищої освіти мають доступ до університетської бібліотеки, належно укомплектованої науковими, періодичними, навчальними, методичними, довідковими виданнями, мережі Інтернет через WiFi, коворкінг-просторів Colibry, Unica, студентського містечка, спортивного обладнання, системи харчування, арт-центру. Викладачам та студентам забезпечено вільний доступ до професійної версії пакету Microsoft Office та платформи Moodle з додатком Teams. За випусковою кафедрою по даній ОП закріплено відповідно обладнаний аудиторний фонд, а також навчально-методичний кабінет, забезпечений фаховими джерелами та літературою.
Специфічні	Інформаційне, навчально-методичне та мультимедійне забезпечення

характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	навчального процесу відповідають меті і завданням освітньо-професійної програми, забезпечують якісну освітню та професійну підготовку, умови для оволодіння програмними компетентностями. Здобувачі вищої освіти мають вільний доступ до комп'ютерних класів спільного користування.
1.7 Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливість укладання угод про академічну мобільність, про подвійний диплом тощо
Міжнародна кредитна мобільність	Можливість укладання угод про міжнародну мобільність, про подвійний диплом, про тривалі міжнародні проекти, що передбачають навчання студентів тощо
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Програма не передбачає навчання іноземних здобувачів вищої освіти

2 ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність бакалавра зі спеціальності 032 «Історія та археологія»: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов. Історія та соціальна антропологія зберігають актуальність в сучасному суспільстві. Історія створює підґрунтя сучасного погляду на життя, а соціальна антропологія забезпечує світоглядний базис самосвідомості людини.

2.1 Загальні компетентності

Шифр	Компетентності	
	1	2
ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	
ЗК3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.	
ЗК4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	
ЗК5	Здатність спілкуватися іноземною мовою	
ЗК6	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.	
ЗК7	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	
ЗК8	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	
ЗК9	Здатність бути критичним і самокритичним.	
ЗК10	Здатність працювати в команді.	

2.2 Спеціальні компетентності бакалавра

СК1	Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
СК2	Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
СК3	Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.
СК4	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
СК5	Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
СК6	Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.
СК7	Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.
СК8	Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
СК9	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
СК10	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
СК11	Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.
СК12	Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

2.3. Спеціальні компетентності з урахуванням особливостей освітньої програми

СК13	Здатність до аналізу соціокультурних процесів і інтерпретації соціальної реальності з точки зору її наповненості елементами культури
СК14	Здатність виявляти основні патерни міжкультурної взаємодії в полікультурних, поліетнічних суспільствах
СК15	Здатність до виявлення потреб та інтересів соціальних, етнічних і культурних груп населення на основі наукових методів пізнання
СК16	Здатність до розробки програми соціально-антропологічного дослідження, а також визначення необхідних людських та матеріальних ресурсів для здійснення наукового проекту
СК17	Здатність аналізувати повсякденні практики міжкультурної взаємодії в сфері міграції, туризму, професійної комунікації

З НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання бакалавра зі спеціальності 032 Історія та археологія, що визначають нормативний зміст підготовки та корелюються з переліком загальних і спеціальних компетентностей, подано нижче.

Шифр	Результати навчання
1	2
PH1	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему
PH2	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
PH3	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
PH4	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
PH5	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
PH6	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
PH7	Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.
PH8	Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.
PH9	Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.
PH10	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.
PH11	Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
PH12	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.
PH13	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.
PH14	Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.
<i>Спеціальні результати навчання з урахуванням особливостей освітньої програми</i>	
CP15	Мати навички ідентифікації та інтерпретації культурних елементів, як визначальних складових соціальних процесів.
CP16	Вміти виявляти особливості полікультурних, поліетнічних суспільств та враховувати їх у професійній діяльності.
CP17	Застосовувати наукові методи пізнання задля розуміння потреб та інтересів суспільних груп.
CP18	Вміти планувати та практично реалізовувати соціально-антропологічні дослідження.

Шифр	Результати навчання
1	2
CP19	Мати навички міжкультурної комунікації у різних суспільних сферах.

4 РОЗПОДІЛ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ

Шифр РН	Результати навчання	Найменування освітніх компонентів
1	2	3
1 ОBOB'ЯЗKOBA ЧACТИHA		
PH1	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.	Історія України; Всесвітня історія; Історія первісного суспільства; Введення в археологію; Нова історія Європи та Америки; Новітня історія Європи та Америки; Історія Азії та Африки.
PH2	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.	Вступ до спеціальності; Історія України; Всесвітня історія; Історія первісного суспільства; Нова історія Європи та Америки; Новітня історія Європи та Америки; Історія Азії та Африки.
PH3	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.	Ціннісні компетенції фахівця; Джерелознавство; Історіографія та історіософія; Всесвітня історія; Спеціальні історичні дисципліни.
PH4	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.	Вступ до спеціальності; Історіографія та історіософія; Методика викладання історії та антропології; Соціологія; Політологія; Латинська мова.
PH5	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.	Джерелознавство; Спеціальні історичні дисципліни; Архівознавство; Музейна справа; Історіографія та історіософія; Навчально-ознайомча практика; Навчальна практика; Українська мова; Латинська мова.
PH6	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі,	Всесвітня історія; Історія України;

	аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.	Історична географія; Нова історія Європи та Америки; Новітня історія Європи та Америки; Соціологія.
PH7	Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.	Історіографія та історіософія; Джерелознавство; Економічна теорія; Теорія етногенезу.
PH8	Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.	Вступ до спеціальності; Ціннісні компетенції фахівця; Методи соціально-антропологічних досліджень; Передатестаційна практика; Виконання кваліфікаційної роботи.
PH9	Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.	Навчально-ознайомча практика; Навчальна практика; Архівознавство; Музейна справа; Введення в археологію; Спеціальні історичні дисципліни; Цивільна безпека.
PH10	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.	Методика викладання історії та антропології; Методи соціально-антропологічних досліджень; Педагогіка; Навчальна практика; Виробнича практика; Фізична культура і спорт.
PH11	Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.	Історія України; Всесвітня історія; Історія первісного суспільства; Фізична антропологія та антропогенез; Історична географія; Нова історія Європи та Америки; Новітня історія Європи та Америки; Історія Азії та Африки; Політологія; Передатестаційна практика; Виконання кваліфікаційної роботи.
PH12	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.	Українська мова; Іноземна мова професійного спрямування (англійська/німецька/французька); Риторика; Правознавство; Психологія.
PH13	Розуміти загальні та специфічні риси	Історія України;

	історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.	Всесвітня історія; Фізична антропологія та антропогенез; Історична географія; Нова історія Європи та Америки; Новітня історія Європи та Америки; Історія Азії та Африки; Етнологія; Психологія.
PH14	Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.	Вступ до спеціальності; Методика викладання історії та антропології; Педагогіка; Політологія; Соціологія; Правознавство; Виробнича практика; Передатестаційна практика; Виконання кваліфікаційної роботи.
Спеціальні результати навчання з урахуванням особливостей освітньої програми		
CP15	Мати навички ідентифікації та інтерпретації культурних елементів, як визначальних складових соціальних процесів.	Методи соціально-антропологічних досліджень; Етнологія; Історія релігії; Теорія етногенезу.
CP16	Вміти виявляти особливості полікультурних, поліетнічних суспільств та враховувати їх у професійній діяльності.	Методи соціально-антропологічних досліджень; Етнологія; Історія релігії; Теорія етногенезу; Демографія.
CP17	Застосовувати наукові методи пізнання задля розуміння потреб та інтересів суспільних груп.	Методи соціально-антропологічних досліджень; Етнологія; Історія релігії; Економічна теорія; Демографія.
CP18	Вміти планувати та практично реалізовувати соціально-антропологічні дослідження.	Методи соціально-антропологічних досліджень; Фізична антропологія та антропогенез; Теорія етногенезу.
CP19	Мати навички міжкультурної комунікації у різних суспільних сферах.	Етнологія; Історія релігії; Економічна теорія; Демографія.
2 ВИБІРКОВА ЧАСТИНА		
Визначається завдяки вибору студентами навчальних дисциплін із запропонованого переліку		

5 РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ПРОГРАМИ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ

Шифр	Освітній компонент	Обсяг, кред.	Підсум. контр.	Розподіл за чвертями
1	2	3	4	6
1	ОБОВ'ЯЗКОВА ЧАСТИНА	180		
1.1	Цикл загальної підготовки	27		
31	Українська мова	3,0	іс	4
32	Іноземна мова професійного спрямування (англійська/німецька/французька)	6,0	іс	1-4
33	Фізична культура і спорт	6,0	дз	1-8
34	Ціннісні компетенції фахівця	6,0	іс	5;6
35	Правознавство	3,0	дз	10
36	Цивільна безпека	3,0	іс	13
1.2	Цикл спеціальної підготовки	123		
1.2.1	<i>Базові дисципліни за галуззю знань</i>	9		
Б1	Латинська мова	3,0	дз	1;2
Б2	Психологія	3,0	дз	7;8
Б3	Педагогіка	3,0	іс	9;10
1.2.2	<i>Фахові освітні компоненти за спеціальністю</i>	85		
Ф1	Введення в археологію	4,0	іс	4
Ф2	Всесвітня історія	9,0	іс	1-4
Ф3	Вступ до спеціальності	3,0	дз	1
Ф4	Джерелознавство	5,0	іс	7;8
Ф5	Історична географія	3,0	дз	2;3
Ф6	Історіографія та історіософія	6,0	іс	7;8
Ф7	Історія первісного суспільства	3,0	дз	3
Ф8	Історія України	10,0	іс	1;2;3;4
Ф9	Нова історія Європи та Америки	5,0	іс	5;6
Ф10	Методика викладання історії та антропології	4,0	дз	14
Ф11	Спеціальні історичні дисципліни	5,0	іс	11;12
Ф12	Новітня історія Європи та Америки	5,0	іс	7;8
Ф13	Історія Азії та Африки	5,0	іс	7;8
Ф14	Політологія	4,0	іс	9;10
Ф15	Соціологія	4,0	дз	5;6
Ф16	Риторика	3,0	дз	7
Ф17	Архівознавство	3,0	дз	12
Ф18	Музейна справа	4,0	дз	13
1.2.3.	<i>Спеціальні освітні компоненти за освітньою програмою</i>	29		
С1	Етнологія	4,0	дз	3;4

Шифр	Освітній компонент	Обсяг, кред.	Підсум. конгр.	Розподіл за чвертями
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>6</i>
C2	Фізична антропологія та антропогенез	3,0	дз	2
C3	Теорія етногенезу	4,0	іс	11;12
C4	Історія релігії	5,0	дз	5;6
C5	Економічна теорія	4,0	дз	7;8
C6	Демографія	4,0	дз	13;14
C7	Методи соціально-антропологічних досліджень	5,0	дз	15
1.2.3	<i>Практична підготовка за спеціальністю та атестація</i>	30		
П1	Навчально-ознайомча практика	6,0	дз	4
П2	Навчальна практика	6,0	дз	8
П3	Виробнича практика	6,0	дз	12
П4	Передатестаційна практика	3,0	дз	16
КР	Виконання кваліфікаційної роботи	9,0		16
2	ВИБІРКОВА ЧАСТИНА	60		
В	Визначається завдяки вибору студентами навчальних дисциплін із запропонованого переліку			
	Разом обов'язкова та вибіркова частини	240,0		

6 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА

Послідовність навчальної діяльності здобувача за денною формою навчання (за обов'язковою частиною ОП) подана нижче.

Курс	Семестр	Чверть	Шифри освітніх компонент	Річний обсяг, кредити	Кількість освітніх компонент, що викладаються протягом		
					Чверті	семестру	навчального року
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
1	1	1	32, 33, Б1, Ф2, Ф3, Ф8	60	6	8	13
		2	32, 33, Б1, Ф2, Ф5, Ф8, С2		7		
	2	3	32, 33, Ф2, Ф5, Ф7, Ф8, С1		7	10	
		4	31, 32, 33, Ф1, Ф2, Ф8, С1, П1		8		
2	3	5	33, 34, Ф9, Ф15, С4	60	5	5	13

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
		6	З3, З4, Ф9, Ф15, С4		5		
	4	7	З3, Б2, Ф4, Ф6, Ф12, Ф13, Ф16, С5		8	9	
		8	З3, Б2, Ф4, Ф6, Ф12, Ф13, С5, П2		8		
3	5	9	Б3, Ф14	60	2	3	7
		10	З5, Б3, Ф14; (В)		3		
	6	11	Ф11, С3		2	4	
		12	Ф11, Ф17, С3, П3; (В)		4		
4	7	13	Ф18, З6, С6	60	3	4	7
		14	Ф10, С6; (В)		2		
	8	15	С7; (В)		1	3	
		16	П4, КР		2		

Примітка:

Кількість освітніх компонент у чвертях та семестрах з урахуванням вибіркового навчальних дисциплін визначається після обрання навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти.

PH 8				.									.																					.					.	.
PH 9					.				.							.							.	.															.	.
PH 10			.						.							.																			.			.	.	
PH 11									.			.		.	.	.				.	.	.				.												.	.	
PH 12	.	.			.				.																.															
PH 13							.		.			.			.	.						.	.													.	.			
PH 14				.				.			.						.	.						.	.													.	.	.
CP 15																								.		.	.				.				.					
CP 16																								.		.	.				.	.			.	.				
CP 17																								.			.	.	.	.	.	.								
CP 18																									.	.					.				.					
CP 19																								.			.	.	.	.					.	.	.			

8 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма розроблена з урахуванням нормативних та інструктивних матеріалів міжнародного, галузевого та державного рівнів:

1. Довідник користувача ЄКТС [Електронний ресурс]. URL: <https://tnpu.edu.ua/include/%D0%94%D0%9E%D0%92%D0%86%D0%94%D0%9D%D0%98%D0%9A%20EKTS2.pdf>.
2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Лист Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 № 1/9–239 щодо використання у роботі закладів вищої освіти примірних зразків освітніх програм.
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 (зі змінами).
6. Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. – Д. : НТУ «ДП», 2019. – 25 с.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page> .
8. СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ 032 Історія та археологія. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти та науки України від 29.04.2020 р. № 575.
9. Стратегія розвитку Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» / Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ «ДП», 2019. – 7 с.
10. Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти НТУ «Дніпровська політехніка» / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. – Д. : 33 НТУ «ДП», 2018. – 40 с.
11. Положення про організацію освітнього процесу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» / Мін-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. – Д.: НТУ «ДП», 2019. – 53 с.
12. Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти / Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ «ДП», 2021. – 31 с.
13. Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка». – Дніпро, НТУ «ДП», 2018. - 14 с.
14. Положення про формування переліку та обрання навчальних дисциплін студентами НТУ «Дніпровська політехніка» / Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро, НТУ «ДП», 2021. - 12 с.

Освітня програма оприлюднюється на сайті університету до початку прийому студентів на навчання.

Освітня програма поширюється на всі кафедри університету та вводиться в дію з 1-го вересня 2023 року.

Термін дії освітньої програми не може перевищувати 3 роки 10 місяців та/або період акредитації. Освітня програма підлягає перегляду та доопрацюванню відповідно до змін нормативної бази України в сфері вищої освіти, але не рідше одного разу на рік.

Відповідальність за якість та унікальні конкурентні переваги освітньої програми несе гарант освітньої програми Василенко Віталій Олександрович.

Навчальне видання

Василенко Віталій Олександрович
Кочергін Ігор Олександрович
Первий Геннадій Леонідович
Красильников Дмитро Вадимович

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА БАКАЛАВРА
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 032 Історія та археологія

Електронний ресурс

Видано
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842 від 11.06.2004
49005, м. Дніпро, просп. Дмитра Яворницького, 19